

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο.Π. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1.1. Να αντιστοιχήσετε τις Συνθήκες της Στήλης Α΄ με τους όρους που αναγράφονται στη στήλη Β΄:

Σ Τ Η Λ Η Α΄	Σ Τ Η Λ Η Β΄
1. Συνθήκη του Λονδίνου (1913)	α. Προέβλεπε την παραχώρηση της Δυτική Θράκης από την Βουλγαρία στην Ελλάδα.
2. Συνθήκη των Σεβρών (1920)	β. Η ανταλλαγή ίσχυσε αναδρομικά για όλες τις μεταναστεύσεις που έγιναν από τη μέρα που κηρύχθηκε ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος (18 Οκτωβρίου 1912)
3. Συνθήκη του Νείγυ (1919)	γ. Τα χριστιανικά πλοία προστατεύονταν από τη ρωσική ισχύ.
4. Συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή (1774)	δ. Ο σουλτάνος παραιτήθηκε από τα δικαιώματά του στην Κρήτη, την οποία παραχωρούσε στις Μ. Δυνάμεις της Ευρώπης.
5. Σύμβαση της Λοζάνης (1923)	ε. Η περιοχή της Σμύρνης θα βρισκόταν υπό ελληνική διοίκηση και κατοχή για πέντε χρόνια.

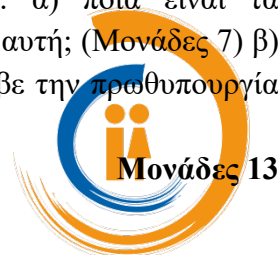
Μονάδες 10

A.1.2. Να ορίσετε με συντομία τους παρακάτω ιστορικούς όρους:

- Εθνικά κτήματα
- Επανάσταση του 1862
- Τάγματα εργασίας
- Οργανικός νόμος

Μονάδες 16

A.2.1. Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας το 1910: α) ποια είναι τα αποτελέσματα της οικονομικής πολιτικής του ΔΟΕ την περίοδο αυτή; (Μονάδες 7) β) ποια υπήρξε η οικονομική πολιτική του Βενιζέλου όταν ανέλαβε την πρωθυπουργία της Ελλάδας; (Μονάδες 6)

A.2.2. Να περιγράψετε τη στάση της Ελλάδας απέναντι στο κρητικό ζήτημα: α) μετά την έκρηξη της κρητικής επανάστασης του Θερίσου (Μονάδες 5) και β) πριν και μετά την έκδοση του Ψηφίσματος της Ένωσης (1908). (Μονάδες 6).

Μονάδες 11

ΟΜΑΔΑ Β΄

B1. Αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στην πρώτη εμφάνιση του Βενιζέλου ως ελλαδίτη πολιτικού, στις βασικές θέσεις που εξέφρασε και στις εξελίξεις στη χώρα ως και την παραίτηση της κυβέρνησης Δραγούμη [Οκτώβριος 1910].

Μονάδες 25

Στις 4 Σεπτεμβρίου ο Βενιζέλος εγκατέλειψε τα Χάνια και έφτασε στον Πειραιά όπου έγινε δεκτός με ενθουσιασμό. Ανεβαίνοντας στην Αθήνα την 5η Σεπτεμβρίου οι φίλοι του είχαν φροντίσει να του ετοιμάσουν μια μεγάλη εκδήλωση την οποία ο Βενιζέλος χαιρέτισε από την πλατεία Συντάγματος εκφωνώντας ένα βαρυσήμαντο πολιτικό λόγο. Ένα λόγο-παρακαταθήκη στο συλλογικό υποσυνείδητο του ελληνισμού, καθώς πέρα από το ότι περιέγραψε σε γενικές γραμμές τα βασικότερα σημεία του προγράμματος και της πολιτικής που θα χάραζε υπήρχε κι ένα συγκλονιστικό στοιχείο που έδωσε εξαρχής το ύφος με το οποίο θα πολιτευόταν τα επόμενα 25 χρόνια. Στη διαρκώς επαναλαμβανόμενη απαίτηση μιας ομάδας Αθηναίων για σύγκληση συντακτικής συνέλευσης ο Βενιζέλος αντέταξε σθεναρά την απαρσάλευτη προσήλωσή του στην αρχή της αναθεωρητικής και στην απαίτηση των ακροατών του για συντακτική ο Κρητικός ηγέτης αντέτεινε για τρίτη συνεχή φορά : «Είπα ! Αναθεωρητική». Στην ομιλία αυτή ο Βενιζέλος τόνισε ότι σκόπευε να χαράξει μια νέα οικονομική πολιτική που θα συσπείρωνε τις παραγωγικές τάξεις γύρω από ένα άξονα , διατύπωσε μια πιο προσαρμοστική δημοσιονομική πολιτική επιβάλλοντας μια ισορροπία ανάμεσα στους άμεσους και έμμεσους φόρους , σκόπευε να θεσπίσει μέτρα για την προστασία των αγροτών και εργατών, να τροποποιήσει την ποινική νομοθεσία, να εξυγιάνει το σύστημα αυτοδιοίκησης και να απομακρύνει τον διοικητικό μηχανισμό από τις επιρροές των κομμάτων [...] Λίγο αργότερα η κυβέρνηση Δραγούμη υπέβαλε την παραίτησή της ύστερα από 8 μήνες δημιουργικής θητείας όποτε ξεκίνησαν οι διεργασίες για το σχηματισμό νέας κυβέρνησης. Η υποψηφιότητα Βενιζέλου αναδεικνυόταν ως η περισσότερη δημοφιλής λύση.

«Ιστορία των Ελλήνων», εκδ. ΔΟΜΗ, τόμος 14, σελ. 144

B2. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τα στοιχεία των παραθεμάτων αναφερθείτε α) στα προβλήματα που αντιμετώπιζε το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας κατά το 19^ο αιώνα και στη σημασία του β) στη σταδιακή ανάπτυξή του και στους παράγοντες που συνέβαλαν στην ανοδική του πορεία.

Μονάδες 25

ΠΗΓΗ 1

Στα χρόνια 1855 – 1860 παρατηρείται ανάκαμψη και στο εμπόριο, για το οποίο εκδηλώνεται ιδιαίτερη κρατική μέριμνα. Μεγάλη προσοχή δίνεται στα εξαγωγίμα προϊόντα ιδίως στην κορινθιακή σταφίδα, τα κρασιά και το ελαιόλαδο. Την εποχή αυτή εισάγονται επίσης εμπορικά μαθήματα σε μερικά σχολεία μέσης εκπαίδευσης (γυμνάσια Σύρου και Πατρών).

Επίσης στα χρόνια αυτά βελτιώνεται και η τελωνειακή νομοθεσία. Ειδικότερα το 1857 αντικαταστάθηκε το σύστημα του κατ' εκτίμηση τελωνισμού, που ίσχυε ως τότε, με το σύστημα των ορισμένων τελών για όλα τα εμπορεύματα. Τον ίδιο χρόνο εφαρμόστηκε και ο νόμος περί τελωνοφυλακής και καταργήθηκε το εξαγωγικό τέλος των σιτηρών και των αλεύρων. Το 1858 τροποποιήθηκε και το ισχύον ως τότε δασμολόγιο: με ειδικό νόμο το εξαγωγικό τέλος της σταφίδας έγινε πάγιο, καθώς και το εισαγωγικό τέλος των σιτηρών και των αλεύρων, που καθορίστηκε σε 40 λεπτά.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΓ', Εκδοτική Αθηνών

ΠΗΓΗ 2

Η πτώχευση του 1893, τα έξοδα της πολεμικής περιπέτειας του 1897 και ο Διεθνής οικονομικός έλεγχος που επακολούθησε, προκάλεσαν υποτίμηση της δραχμής σε σχέση με τα άλλα νομίσματα της Λατινικής Ενώσεως. Αλλά η υποτίμηση αυτή σε σχέση με τη γενικότερη «ανάκαμψη» της ευρωπαϊκής οικονομίας στα τελευταία χρόνια του 19^{ου} αιώνα υπήρξε μακροπρόθεσμα ευνοϊκή για το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδος, γιατί ελάττωσε τις εισαγωγές, ενώ συγχρόνως αύξησε τις εξαγωγές και διευκόλυνε τις επενδύσεις του ξένου κεφαλαίου, που όμως κατευθύνθηκαν κυρίως προς το δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας. Αλλά και η κρίση της σταφίδας σε τελική ανάλυση, παρόλα τα άμεσα δυσμενή αποτελέσματά της, που έχουν ήδη αναφερθεί, επειδή συνδυάστηκε με γενική ανάκαμψη του ελληνικού εξαγωγικού εμπορίου, πράγμα που λειτούργησε σαν κίνητρο στους αγρότες να διαφοροποιήσουν την παραγωγή τους, είχε μακροπρόθεσμα ευνοϊκό αποτέλεσμα να μην επιτρέψει τη μετατροπή της Ελλάδας σε «μονοκαλλιεργητική» και «μονοεξαγωγική» οικονομία και έτσι πρόσφερε σ' αυτή τις δυνατότητες να προχωρήσει σε ανακατανομή του παραγωγικού δυναμικού και σε εναλλακτικές χρήσεις, όπως π.χ. την εκβιομηχάνιση. Ο πίνακας που ακολουθεί εικονίζει τη διαδικασία αυτή ποιοτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ 1901 – 1910

(σε εκατομμύρια χρυσές δραχμές)

Έτος	Σύνολο εξαγωγών	Εξαγωγές σταφίδας	Σύνολο εισαγωγών	Έλλειμμα ισοζυγίου
1901	94	41	140	46
1902	80	22	137	57
1903	86	25	137	51
1904	90	28	137	47
1905	88	33	141	53
1906	123	42	144	21
1907	118	39	149	31
1908	111	29	154	43
1909	102	32	137	35
1910	144	40	160	16

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΔ', Εκδοτική Αθηνών

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΓΑΛΟΥΝΗ ΜΑΡΙΑ - ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ - ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΑΤΟΣ
ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

